

opusdei.org

Stručna formacija (I): Razmišljanje o vlastitom radu

Sveti Josemaría je istaknuo pet aspekata formacije koje nudi Opus Dei: ljudski, duhovni, doktrinarno-religijski, apostolski i profesionalni. Ova serija objašnjava utjecaj te formacije na posvećenje rada. Ali što je zapravo profesionalna formacija?

3.02.2022.

Student na semestru u inozemstvu, državni službenik veteran, slobodnjak koji radi dizajn od kuće, profesor u srednjoj školi na početku nove akademske godine, inženjer koji je upravo emigrirao u drugu zemlju, medicinska sestra zahvalna na nedavnom promaknuću, prodajni službenik kojemu su upravo srezani i sati i plaća, frizerka koja je morala zatvoriti svoj salon tijekom pandemije, roditelj koji brine o maloj djeci, nedavno diplomirani student koji traži svoj prvi posao... U ovim i mnogim drugim osobnim i profesionalnim okolnostima možemo pronaći kršćane koji pokušavaju slijediti primjer koji je dao Isus radnik, potpomognuti formacijom ponuđenom u Opusu Dei. Obrtnik iz Nazareta njihov je glavni uzor (*Mt 13,54-58*).

Život svake osobe sadrži prošlost i budućnost, i svjetla i sjene, radost i patnju, dobre i loše odluke, snove i

sumnje – s posljedicama na nečiju obitelj i društvo. Svatko od nas, u svojim posebnim okolnostima, pozvan je posvetiti svoj rad, posvetiti sebe u svom radu i posvetiti druge svojim radom.

Da bismo izvršili ovu zadaću, sveti Josemaria je inzistirao na potrebi da se dobro pripremimo: „Ako želite biti sol i svjetlost, trebate znanje, sposobnost.”^[1] „Ali, draga moja djeco, da bi ta sjetva bila učinkovita, morate ojačati niz različitih aspekata – duhovnih, psiholoških i profesionalnih.”^[2] „Želja za radom za opće dobro nije dovoljna. Način da se ta želja učini djelotvornom je formiranje kompetentnih muškaraca i žena koji mogu prenijeti drugima zrelost koju su sami postigli.”^[3]

Opus Dei obvezuje se dati kršćansku formaciju koja doseže sve dimenzije osobe, uključujući i nečiji rad. Međutim, intelektualna i tehnička

priprema potrebna za svako zanimanje stječe se u obrazovnim ustanovama i ustanovama za osposobljavanje i u svakom radnom iskustvu, a ne u Opusu Dei. Opus Dei također ne nudi tečajeve mentorstva, vještina ili osobnog brendiranja (da spomenemo nekoliko primjera vezanih za posao). Što je onda uključeno u ovu *profesionalnu formaciju* ? Članci u ovoj seriji ponudit će neka razmišljanja u tom pogledu.

Ovdje i sada, za mene: formacija za moj život

Poruka svetog Josemarije o posvećenju rada, preobrazbi svijeta iznutra i središnjoj ulozi rada u životu društva vodi kršćane da produbljuju svoje razumijevanje rada kao osi svog poziva i poslanja u svijetu, sa svim svojim izazovima i potencijalima. Posvećenje svijeta Bogu iznutra, svjedočenje Evanđelja,

služenje onima oko njih i pomaganje da se društvene strukture učine ljudskijima, neke su manifestacije poistovjećivanja vjernika laika s Kristom – svećenikom, prorokom i kraljem – kroz krštenje. ^[4]

Bilo da radimo na strogo reguliranom poslu ili na kreativnom poslu s nepunim radnim vremenom, moramo razmisliti o ovim važnim istinama. Svi ljudski zadaci dijele neke zajedničke aspekte, budući da se „dostojanstvo rada temelji na ljubavi” ^[5] i ono „mora biti ponuda dostojna našeg Stvoritelja;” ^[6] rad je „manifestacija ljubavi i usmjeren je prema ljubavi”. ^[7] Posao svakog pojedinca uključivat će i više osobnih aspekata, koji će se ogledati u prinošenju svog rada usko sjedinjenog s Kristom na križu i u svetoj Misi, služeći onima oko sebe u skladu s karakteristikama njihove vlastite profesionalne situacije.

Među mnogim aspektima koji čine profesionalni rad svakog od nas, dva zahtijevaju pažljivo osobno promišljanje. U čemu se sastoji posvećenje vlastitog rada, posla koji imam pred sobom? Kako to mogu provesti u svojim posebnim okolnostima i okolini?

Posvećeni rad, za onkologa, uključuje praćenje novih istraživanja i empatično slušanje pacijenata; za vozača autobusa, to može značiti sigurno rukovanje zavojima i osmijeh na putnike; za arhitekta, pažljivo slušajući što klijent želi i nastojeći osigurati da rezultat bude dobro napravljen i privlačan.

Odgovor na pitanje: „Što uključuje posvećenje mog rada?“ će se razlikovati za profesionalnog sportaša, prodavača supermarketa, odvjetnika, poslovnog menadžera, kuhara, sopranisticu, farmera, učitelja i vozača kamiona. Isto tako, oni koji su u mirovini, nezaposleni ili

kronični bolesnici morat će razmisliti o vlastitoj situaciji.

Osim specifičnosti svakog posla, razboritost ovdje igra ključnu ulogu u donošenju ispravnih odluka. Netko tko se bliži mirovini može odlučiti provesti posljednji dio svog radnog vijeka bilo lijeno ili aktivno. Trudna žena možda će se morati suočiti s izazovima okruženja koje je često nepovjerljivo ili ne odobrava rodiljni dopust. Ekonomist ili pravnik mogu se naći u situacijama koje idu protiv onoga što im savjest govori da je pravedno. Kako bi spojio kraj s krajem, bračni par možda treba razmisliti treba li se netko od njih preseliti kako bi uzdržavao obitelj iz inozemstva. U drugim slučajevima postavljat će se pitanje treba li skratiti radno vrijeme radi skrbi o uzdržavanim roditeljima, maloj djeci ili bolesnim članovima obitelji.

Pravni, profesionalni, ekonomski, obrazovni, društveni i politički uvjeti u svakoj zemlji oblikuju mnoga pitanja koja se pojavljuju u profesionalnom životu, a razboritost pomaže da se procijene i traže odgovarajuća sredstva za donošenje ispravne odluke.

Neki suvremeni izazovi

Radno okruženje, dakle, danas u većoj ili manjoj mjeri predstavlja složene situacije s kojima se svi suočavamo. Možda neki od trenutnih izazova, o kojima se govori u nastavku, mogu rasvijetliti načine na koje nam formacija pomaže da posvetimo svoj rad ovdje i sada.

Potreba za dubljim proučavanjem problema, težnja za postizanjem mudrosti da se utvrdi što je autentično ljudsko, očita je već neko vrijeme. To je posebno potrebno s obzirom na površnost i ljudsko osiromašenje do kojih mogu dovesti

prodornost tehnologije i hiperspecijalizacija. Obilje formacije neće biti učinkovito bez osobne asimilacije, popraćene kontemplacijom, razmišljanjem, dijalogom i vrijednim čitanjem. „Ako netko nije naučio stati i diviti se nečemu lijepom, ne bismo se trebali čuditi ako se prema svemu ponaša kao prema predmetu koji se bez skrupula koristi i zlostavlja. Ako želimo donijeti duboku promjenu, moramo shvatiti da određeni načini razmišljanja doista utječu na naše ponašanje”, ^[8] rekao je papa Franjo.

Još jedan trenutni izazov je povratiti radost dijeljenja i bogatstvo ljudskih odnosa kada se suočimo sa zagušljivom kulturom uspjeha oko nas. Zahtjev za rezultatima, samonametnuta potreba za izvođenjem i mjerenjem vlastite kvalitete, procesi koji zaobilaze ljudske osobe i zlostavljanje na radnom mjestu mogu dovesti do

frustracije, iscrpljenosti, neuspjeha ili obeshrabrenja. Ponekad dovode i do fizičkih ili psihičkih bolesti. Papa Franjo podsjeća nas na potrebu da se držimo onoga što je najvažnije:

„Pokušajte stvoriti prostore u kojima kultura učinkovitosti, izvedbe i uspjeha može postati otvorena kulturi velikodušne i nesebične ljubavi, sposobne ponuditi svima...mogućnost sretnog i uspješnog života.”^[9]

Još jedan izazov s kojim se danas suočavamo je usklađivanje rasporeda i prioriteta. „Obitelj je kontrolna točka. Kada nas organizacija rada drži kao taoca, ili nam čak blokira put, tada možemo biti sigurni da je ljudsko društvo počelo raditi protiv samog sebe.”^[10] I to vrijedi ne samo za obitelj; potrebno nam je i vrijeme za odmor i sport, za posjet muzeju ili susret s prijateljima, za predavanje ili posjete

bolesnima – vrijeme za kršćansku formaciju i život u dijalogu s Bogom.

Štoviše, svijet rada se razvija sve brže. Digitalna transformacija dovela je do novih oblika rada, s pozitivnim i negativnim rezultatima. Ti poslovi obično su fleksibilniji, kreativniji i suradnički, ali i nesigurniji. Malo mladih ljudi traži stalnu poziciju s koje će jednog dana otići u mirovinu, kao što su to često činili njihovi roditelji ili bake i djedovi.

Istovremeno, nove platforme za rad olakšavaju vlastitim znanjima i interesima svake osobe stvaranje temelja za profesionalnu predanost s kojom može zarađivati za život.

Ove promjene na radnom mjestu dovele su do pojave novih profesija. Ali pronalazak posla i dalje je izazov u mnogim zemljama, koje još uvijek pate od ekonomske krize.

Pronalaženje prvog stabilnog posla, povratak na posao nakon razdoblja

nezaposlenosti u sektoru koji se brzo mijenja, uznemirujuća mogućnost prijevremenog umirovljenja, neki su od uobičajenih problema s kojima se danas mnogi pojedinci i obitelji suočavaju.

Konačno, vidimo jasnu potrebu nastojanja da svijet rada postane ljudskiji. Radno zakonodavstvo, plaće, sigurnost zaposlenja, ugovori, beneficije i mnogi drugi aspekti moraju pronaći pravedna rješenja. Potpuna uključenost žena u radnu snagu i javni život zahtijeva posebnu pozornost, kao i drugi izazovi s kojima se suočavaju: „stakleni strop“, razlike u plaćama, porodiljne naknade...

Integrirani život i holistička formacija

Kako bismo odgovorili na ove osobne i profesionalne izazove u današnjem društvu, potrebna nam je cjelovita i holistička formacija za cijelu osobu u

svim njezinim dimenzijama. Na primjer, jačanje vrlina poput strpljenja, hrabrosti, odvažnosti, poniznosti i postojanosti može biti od velike pomoći za nekoga tko se priprema suočiti s izazovima poput gore spomenutih.

Formacija nije prvenstveno prijenos informacija ili znanja. Umjesto toga, to je osobni proces razvoja, rasta i zrelosti, koji traži poistovjećivanje s Kristom, savršenim Bogom i savršenim čovjekom, u skladu s duhom Opusa Dei. Različiti aspekti naše formacije pomažu nam da u svom radu jačamo odnos s Bogom, otkrivamo istinu i dobro u svojoj profesiji, vježbamo vrline i učimo bolje voljeti ljude oko sebe. To vodi do života obilježenog velikom ljubavlju prema slobodi uz snažan osjećaj odgovornosti, sa željom da se svakim danom usavršavamo, oslanjajući se na sredstva koja Djelo nudi svojim vjernicima i onima koji

sudjeluju u njegovim formacijskim aktivnostima. ^[11]

Posao je “kralježnica” koja daje stabilnost životu svake osobe. Rad nas smješta u svijet: *nije li on stolarov sin? Ne zove li se njegova majka Marija i njegova braća Jakov, Josip, Šimun i Juda?* ^[12] Učimo biti građani uz naše sugrađane i živjeti kroz život služenja.

Tako formacija obuhvaća svaki aspekt našeg života: „Formacija vjernika Opusa Dei, koja počinje kada naprave prve korake u Djelu i traje do samog trenutka njihove smrti, uključuje ljudske, profesionalne, duhovne, apostolske i doktrinarne aspekte – aspekte koji se skladno isprepliću jedni s drugima, kako i priliči snažnom jedinstvu života karakterističnom za duh Opusa Dei, a koje Crkva ustrajno preporučuje svim vjernicima.” ^[13]

Ovaj skladan i uravnotežen razvoj stavova i kreposti podupire kršćanski način života. Poziv na svetost i apostolat ostvaruje se upravo u profesionalnom radu svakoga i kroz obavljanje tog rada. Svojim radom uzdržavamo sebe i svoje obitelji i pomažemo održati apostolske inicijative za dobro svih muškaraca i žena. Zajedničko svećenstvo vjernika ostvarujemo kroz svoje svjedočenje i međuljudske odnose. ^[14]

Osvrćući se na primjer svetog Josipa, vrijednog oca, „kriza našeg vremena, koja je ekonomska, društvena, kulturna i duhovna, može svima nama poslužiti kao poziv da ponovno otkrijemo vrijednost, važnost i nužnost rada.“ ^[15]

[1] Sveti Josemaría, *Put*, 340.

[2] Sveti Josemaría, *Dok nam je govorio na putu*, str. 226.

[3] Sveti Josemaría, *Razgovori*, br. 73.

[4] Usp. *Lumen Gentium* , 34-36.

[5] Sveti Josemaría, *Susret s Kristom*, br. 48.

[6] Sveti Josemaría, *Prijatelji Božji* , br. 55.

[7] Sveti Josemaría, *Susret s Kristom*, br. 48.

[8] Franjo, *Laudato Sì* , 215.

[9] Franjo, *Susret s biskupima* , Tokio, 23. studenog 2019.

[10] Franjo, Opća audijencija, 19. kolovoza 2015.

[11] Usp. Prelatura Svetog Križa i Opus Dei, *Ratio Institutionis* , Rim, 2007., br.8.

[12] *Mt* 13,55.

[13] Prelatura Svetog Križa i Opus Dei, *Ratio Institutionis* , Rim, 2007., br. 4.

[14] *Ibid* , br. 6.

[15] Franjo , *Patris Corde* , br. 6

Teresa Escobar

Jerry Wang / Unsplash

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/profesionalna-formacija-i-
razmisljanje-o-vlastitom-radu/](https://opusdei.org/hr-hr/article/profesionalna-formacija-i-razmisljanje-o-vlastitom-radu/)
(15.04.2025.)